

Srebrna nit – združenje za dostojno starost
Vipotnikova ulica 13
SI-1211 Ljubljana

Številka: 092-192/2020/2 (141-12)
Datum: 14. 4. 2020

Zadeva: Obratovalni čas trgovin in domnevno kršenje pravic starejših - odgovor
Zveza: e-sporočilo, 31. 3. 2020

Prejeli smo vaše javno pismo, s katerim opozarjate na diskriminacijo starejših in prosite za odgovore glede praktične izvedbe Odloka o začasni prepovedi ponujanja in prodajanja blaga in storitev potrošnikom v Republiki Sloveniji.

Uvodoma želimo jasno povedati, da je bila omejitev nakupovanja v prodajalnah z živili uvedena za ranljive skupine ljudi izključno zaradi njihove zaščite, zato odločno zavračamo očitke o kakršnikoli obliki diskriminacije povezane s to omejitvijo. Poudarjamo, da je ranljiva skupina ljudi najbolj izpostavljena morebitni okužbi z nalezljivo boleznijo Covid-19 in je posledično ta ukrep namenjen njihovi zaščiti oz. zagotavljanju njihovega zdravja. Nadalje pojasnjujemo, da je Vlada Republike Slovenije z Odlokom o spremembi Odloka o začasni prepovedi ponujanja in prodajanja blaga in storitev potrošnikom v Sloveniji,¹ ki velja od 10. aprila 2020, že spremenila nakupovalni čas za ranljive skupine, tako da jim je zdaj omogočeno nakupovanje tudi v zadnji uri obratovalnega časa.

Poudarjamo tudi, da omenjeni Odloka nikjer ne določa, da je potrebno nosečnost dokazovati z listinami ali kakšnim drugim potrdilom. Ukrepi iz tega odloka so zapisani zdravorazumsko. Pred vstopom v prodajalno z živili ni potrebno posebej dokazovati nosečnosti, invalidnosti ali bolezenskega stanja, četudi to ne bo navzven vidno. Zadošča že ustna izjava posameznice ali posameznika, da pripada t. i. ranljivi skupni ljudi. V javnosti smo že večkrat pojasnili, da ti ukrepi temeljijo na solidarnosti in strpnosti med ljudmi, ki je še posebej potrebna v času širjenja nalezljive bolezni. Čeprav omenjeni Odlok vsebuje tudi določbo, da potrošnik, starejši od 65 let, izkazuje svojo starost z javno listino, menimo da ta ukrep ni v nasprotju z zakonodajo s področja varovanja osebnih podatkov. Na podoben način je npr. urejeno tudi področje prodaje in ponudne alkoholnih pijač, ko sme prodajalec od kupca zahtevati javno listino, da ugotovi ali je oseba (kupec) mlajša od 18 let ali ne.² Zato vnovič ponavljamo, da je tudi ta ukrep namenjen zgolj njihovi zaščiti pred okužbo z nalezljivo boleznijo.

¹ Uradni list RS, št. 47/2020.

² Glej 8. člen Zakona o omejevanju porabe alkohola (Uradni list RS, št. 15/03 in 27/17).

Opomniti želimo tudi, da Odlok,³ ki zapoveduje obvezno nošenje zaščitnih mask in rokavic, dopušča tudi uporabo šala, rute ali podobne oblike zaščite, ki prekrijejo nos in usta. Povsem enakovredno se lahko v ta namen uporabijo tudi doma sešite maske. Čeprav velika večina prodajalcev že sama zagotavlja brezplačne zaščitne rokavice, pa je v pripravi tudi že sprememba Odloka, s katero le-te ne bodo več obvezne, pač pa bo obvezno večkratno razkuževanje rok med nakupom.

Strinjamo se z vašimi stališči o morebitnih nerealnih pričakovanjih bank in hranilnic, da bi bili vsi starostniki ali posamezniki s posebnimi potrebami sposobni uporabe sodobnih informacijskih orodij za t. i. brezstične nakupe oz. storitve. Kljub temu smo prepričani, da so omenjeni pozivi namenjeni zgolj k razmisleku potencialnim uporabnikom, ali ne obstaja tudi kakšna druga varnejša oblika (v smislu preprečevanja širjenja okužbe) bančne storitve, kar pa ne pomeni, da so drugačne storitve s tem avtomatično prepovedane. Še vedno so na voljo za tiste, ki nimajo druge alternative.

Dovolite, da na koncu pohvalimo vaše nasvete starostnikom, da si pred nakupom pripravijo nakupovalni listek, saj je to tudi eden izmed učinkovitih ukrepov za zmanjšanje števila obiskov prodajaln in s tem preprečevanja širjenja okužbe z nalezljivo boleznijo Covid-19.

S spoštovanjem,

Aleš Hojs
minister

Poslati:

– naslovniku, srebrna.nit@gmail.com – po e-pošti

³ Glej 6. člen Odloka o začasni splošni prepovedi gibanja in zbiranja ljudi na javnih mestih in površinah v Republiki Sloveniji ter prepovedi gibanja izven občin (Uradni list RS, št. 38/2020).